

dr Tomasz Dziechciarz

Instytut Ekonomii, Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wzrost znaczenia firm informatycznych dla gospodarki Podkarpacia

WPROWADZENIE

Podkarpacie, utożsamiane zwykle z województwem rzeszowskim (istniejącym do 1975 roku) lub podkarpackim (po 1999 roku), to region położony w Polsce południowo-wschodniej, w obrębie tzw. obszaru peryferyjnego ściany wschodniej Polski. Rzeczywistość gospodarcza Podkarpacia, uwarunkowana historycznie, powodowała, że wizerunek tego regionu przez lata nie zmieniał się. W wyobraźni przeciętnego Polaka – także dziś – jest to region rolniczy ze słabo rozwiniętym przemysłem i atrakcyjnymi turystycznie Bieszczadami, z którego mieszkańcy tradycyjnie wyjeżdżają sezonowo do pracy lub na stałe do Ameryki Płn. Czy ostatnie 20 lat nowej rzeczywistości ekonomicznej III Rzeczypospolitej zmieniły ten obraz? Czy pomoc finansowa z Unii Europejskiej dla Polski Wschodniej, w tym także dla Podkarpacia pozwoli na szybkie zmiany gospodarcze w przyszłości? Czy nowy sektor firm informatycznych może stać się swoistą lokomotywą wzrostu ekonomicznego regionu?

Rozwój społeczeństwa informacyjnego w każdym państwie czy też regionie, jest obecnie w XXI wieku nieunikniony. Wynika to przede wszystkim z globalizacji. Jego tempo może być zależne od rozwoju gospodarczego. Można przyjąć tezę, że w drugiej dekadzie XXI wieku rozwój społeczeństwa informacyjnego w takim regionie, jakim jest Podkarpacie, będzie się odbywał w korelacji z rozwojem firm informatycznych regionu.

Autor opracowania przeprowadził analizę statystyczną i ekonomiczną funkcjonujących w Polsce na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat firm informatycznych i telekomunikacyjnych. Wykorzystano kilka corocznych rankingów i list podmiotów gospodarczych dostępnych w mediach specjalistycznych (np. Lista 500 największych firm Polski „Rzeczpospolitej”, Złota Setka Podkarpacia „Gazety Codziennej Nowiny”, TOP 200 „Computerworld”). Biorąc pod uwagę nowy podział podmiotów gospodarczych przeprowadzony przez Główny Urząd Statystyczny od 2010 roku na tzw. sekcje i branże PKD, szczególną uwagę zwrócono na firmy sekcji J „Informacja i komunikacja”, w tym przede wszystkim na grupy PKD 62 i 63 dotyczące najbardziej innowacyjnych usług informatycznych – programowania, doradztwa oraz wdrażania usług informatycznych

i internetowych. Firmy grupy PKD 61 – związane z telekomunikacją – pominięto w rozważaniach z uwagi na ich globalny charakter (są to nieliczne, ale równocześnie największe spółki giełdowe o mieszanej strukturze własnościowej, będące często własnością światowych koncernów i grup kapitałowych).

Największym podmiotem sekcji „Informacja i komunikacja” na Podkarpaciu jest Asseco Poland S.A. Grupa Kapitałowa – podmiot gospodarczy zgłaszający z roku na rok coraz większe zapotrzebowanie na młodych informatyków, głównie programistów. Dlaczego właśnie na Podkarpaciu ma siedzibę ta największa firma informatyczna Polski i Europy Wschodniej? Próba odpowiedzi jest niniejsze opracowanie.

PODKARPACIE

– REGION ROLNICZY CZY PRZEMYSŁOWY?

Wizerunek regionu zacofanego i biednego, o gospodarce opartej na rolnictwie, który jest źródłem taniej siły roboczej oraz miejscem, skąd wywodzą się emigranci do obu Ameryk, Podkarpacie zawdzięcza zaborcom rosyjskim i austriackim. Traktowali oni bowiem ten region przez lata zaborów jako dostarczyciela siły roboczej i surowców, nie dbając o rozwój przemysłowy. W tym celu zaborcy austriaccy zbudowali w XIX wieku w Galicji sieć linii kolejowych, łączących największe miasta i ośrodki wydobywania surowców. Była to w tym okresie jedyna inwestycja na tym obszarze.

Dopiero w II Rzeczypospolitej zaczęto budować w głębi ówczesnej Polski, w tym także na Podkarpaciu, Centralny Okręg Przemysłowy (COP). Był on wielką inwestycją gospodarczą, która miała na celu stworzenie nowoczesnego przemysłu obronnego II Rzeczypospolitej. Na terenie Podkarpacia zbudowano kilka dużych zakładów przemysłowych właściwie od podstaw. Najlepszym przykładem z tego okresu jest powstanie w 1938 roku Zakładów Południowych wraz ze zbudowanym od podstaw miastem Stalowa Wola. Ważnymi obiektami przemysłu zbrojeniowego COP były także zakłady lotnicze WSK PZL w Rzeszowie i Mielcu oraz zakłady chemiczne „Organika” w Nowej Sarzynie. II wojna światowa przerwała budowę COP, jednak po jej zakończeniu – już w innych warunkach geopolitycznych Polski – zakłady tego przemysłu zostały rozbudowane.

Okres Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i gospodarki planowej był długim, ponad 40-letnim okresem zasadniczych przemian w gospodarce Polski i Podkarpacia. Jednak system centralnego planowania sprzyjał marnotrawstwu i patologiom w dziedzinie ekonomicznej i inwestycyjnej. Gospodarka PRL była nastawiona na współpracę z krajami bloku wschodniego, ale była ona niesymetryczna (na korzyść ZSRR). Ponadto zależała w głównej mierze od sytuacji politycznej na świecie – w okresie tzw. zimnej wojny gospodarka całego bloku wschodnie-

go była w najlepszej kondycji, a z kolei w okresie odprężenia (lata 70.) przeżywała kryzys. Dekada odprężenia stała się początkiem kłopotów i upadku systemu komunistycznego i gospodarki planowanej¹.

Na Podkarpaciu okres ten zaznaczył się rozbudową wielu państwowych zakładów przemysłowych, głównie tych rozpoczętych w latach 30. jako inwestycje COP. Powstały duże zakłady przemysłu lotniczego WSK PZL w Rzeszowie i Mielcu, rozbudowane zostały Huta Stalowa Wola, „Stomil” Dębica, „Dezamet” Nowa Dęba. Kadry inżynierskie dla tych przedsiębiorstw kształciła powstała Wyższa Szkoła Inżynierska w Rzeszowie (obecnie Politechnika Rzeszowska). Jej mury opuszczali także piloci lotnictwa cywilnego.

Nową i bardzo ważną inwestycją lat 70. było Tarnobrzeskie Zagłębie Siarkowe oraz Kombinat „Siarkopol”, powstałe na obszarze występowania złóż siarki rodzimej w okolicy Tarnobrzega. Niestety, eksploatacja siarki prowadzona w sposób odkrywkowy zakończyła się z powodów ekonomicznych (spadek cen siarki na rynkach światowych, wysokie koszty i nieopłacalność tego sposobu wydobywania) w 2001 roku.

Pod koniec lat 80. Podkarpacie było jednak regionem rolniczo-przemysłowym, w porównaniu z innymi regionami Polski – słabiej rozwiniętym gospodarczo, o największej liczbie tzw. chłoporobotników, którzy prowadząc gospodarstwa rolne o przeciętnej wielkości 3–4 hektarów, jednocześnie dojeżdżali do pracy do największych miast regionu. Podkarpacie w tych latach nazywane potocznie Rzeszowszczyzną kojarzyło się głównie ze słabym rozdrobnionym rolnictwem, zakładami lotniczymi oraz dzikimi Bieszczadami.

Przełom lat 80. i 90. XX wieku stał się początkiem bezprecedensowych zmian w przemyśle Podkarpacia. Nigdy wcześniej zmiany w strukturze gałęziowej przemysłu tego regionu nie następowały tak szybko. W okresie ponad 20 lat III Rzeczypospolitej niektóre gałęzie przemysłu całkowicie zniknęły, a na ich miejsce pojawiły się nowe. Inne zaczęły wychodzić na plan pierwszy. Na przykład w okresie kilku lat upadła lub została zlikwidowana większość zakładów przemysłu lekkiego – włókienniczego, odzieżowego i skórzanego (konkurencja tanich produktów azjatyckich). W dużym stopniu ograniczony został także przemysł spożywczy – wiele zakładów produkujących gotowe artykuły zastąpionych zostało przez firmy skupiające i przerabiające głównie płody rolne lokalnego rolnictwa. Natomiast wychodzącymi na plan pierwszy gałęziami przemysłu stały się branże: lotnicza i chemiczna oraz nowe – elektromaszynowa (ze specjalizacją motoryzacyjną) i informatyczna.

W tabeli 1 przedstawiono największe firmy Podkarpacia pogrupowane według sekcji PKD Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (wersja PKD –

¹ A. Chmaj, K. Kaszuba, *Firmy Rzeszowa na przełomie XX i XXI wieku* [w:] *Rzeszów dawny i współczesny*, red. K. Kaszuba, A. Szromnik, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania w Rzeszowie, Rzeszów 2005, s. 145–146.

2010²) oraz według przychodów ze sprzedaży netto, tj. w opinii autora najlepszej miary ekonomicznej opisującej całoroczną działalność gospodarczą przedsiębiorstw.

W 2004 roku, a więc w roku wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, największe firmy Podkarpacia reprezentowały dwie sekcje PKD: „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Handel hurtowy i detaliczny”. Ogółem było w nich aż 81 ze 100 największych firm regionu. Przychody ze sprzedaży netto tych firm stanowiły ogółem 87,5% przychodów tej grupy przedsiębiorstw³. Podobna sytuacja w tym czasie występowała w tej dziedzinie w większości województw Polski. Wynikało to niewątpliwie z koniunktury gospodarczej i handlowej, jaka występowała w tych latach na świecie oraz z faktu znacznej pomocy unijnej udzielonej dla polskiej gospodarki, z której korzystały głównie największe, ustabilizowane po zmianach z lat 90. XX wieku, polskie firmy przemysłowe.

Tabela 1. Największe firmy Podkarpacia w latach 2004–2010 według sekcji PKD GUS oraz przychodów ze sprzedaży netto (w mln zł)

Sekcje PKD GUS	Przychody ze sprzedaży netto				Liczba firm	
	w mln zł		w %			
	2004	2010	2004	2010	2004	2010
C – Przetwórstwo przemysłowe	11 262,8	10 239,8	63,7	26,1	54	43
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i parę wodną	1505,6	13 992,5	8,5	35,6	5	8
F – Budownictwo	278,5	1311,1	1,6	3,3	6	16
G – Handel hurtowy i detaliczny	4205,2	9281,8	23,8	23,6	27	22
H – Transport i gospodarka magazynowa	176,0	387,9	1,0	1,0	3	2
J – Informacja i komunikacja	137,8	3805,9	0,8	9,7	3	4
Łącznie sekcje: E – Dostawa wody i zagospodarowanie odpadów, L – Obsługa rynku nieruchomości i inne	105,5	274,9	0,6	0,7	2	5
RAZEM	17 671,4	39 293,9	100,0	100,0	100	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie rankingów „Złota Setka – ranking największych firm Podkarpacia” za lata 2004 i 2010 opublikowanych przez „Gazetę Codzienną Nowiny”.

Jednak stosunkowo szybko, gdyż już po sześciu latach, zmiany były dość znaczne. Na plan pierwszy wysunęły się firmy sekcji D „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i parę wodną” (8 podmiotów gospodarczych generujących aż 35,6% przychodów). Kolejne miejsca zajmowały liczne firmy

² *Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2007–2011*, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012, s. 36–38.

³ www.wsz.rzeszow.pl (dostęp 27.08.2012).

z przodujących wcześniej sekcji C i G (65 podmiotów dających już tylko 49,7% przychodów). Zmiany te były wynikiem wzrastającej roli wytwórców energii, spowodowanej w ostatnich latach – już latach światowego kryzysu ekonomicznego – przede wszystkim wzrostem konsumpcji, a co za tym idzie – cen ropy naftowej i gazu ziemnego na rynkach światowych.

Bardzo ważną zmianą w strukturze podmiotów gospodarczych Podkarpacia był awans firm sekcji J „Informacja i komunikacja”. Wprawdzie wśród 100 największych firm regionu wzrosła ich liczba tylko z 3 w 2004 roku do 4 w 2010 roku, lecz wolumen przychodów ze sprzedaży wzrósł aż 12-krotnie. Było to efektem powstania spółek: Asseco Poland S.A. Grupa Kapitałowa oraz Asseco South Eastern Europe S.A. Grupa Kapitałowa z siedzibą w Rzeszowie.

Odpowiadając na pytanie zawarte w tytule niniejszego podrozdziału można stwierdzić, że województwo podkarpackie jest dziś regionem bardziej przemysłowym niż rolniczym. Dodatkowo obok przemysłu coraz istotniejszą rolę pełnią w województwie usługi, w tym także nowoczesne usługi informatyczne.

WIODĄCE FIRMY INFORMATYCZNE PODKARPACIA

Rozwój nowoczesnej gospodarki w regionie w coraz większej mierze zależy od rozwoju nowoczesnych technologii informatycznych i telekomunikacyjnych (ICT). Wśród rozwijających się regionów (w warunkach Polski mogą to być zarówno województwa, jak i większe jednostki, np. Polska Wschodnia) wygrywają te, które szybciej przeprowadzają transformacje i zmiany w kierunku wykorzystania inwestycji ICT do zarządzania informacją, jej przetwarzania i użytkowania. Na świecie można dziś zauważyć nie tylko coraz szybszy rozwój społeczeństwa informacyjnego, ale także wzrost znaczenia tych podmiotów gospodarczych, które dostarczają innym instytucjom i firmom nowoczesnych narzędzi informatycznych w postaci sprzętu, oprogramowania i usług wdrożeniowych – do zarządzania procesami produkcji, handlu, usług finansowych itp. Wraz z rozwojem nowoczesnej gospodarki w regionie następuje rozwój jego mieszkańców. Wzrasta poziom wiedzy oraz wykorzystania technologii ICT nie tylko w pracy zawodowej, ale także w życiu codziennym.

W tabeli 2 przedstawiono lokalizację największych firm informatycznych Polski według województw oraz jej zmiany w okresie lat 2005–2010⁴. Najwięcej firm informatycznych znajduje się w województwie mazowieckim, a jego dominacja była i jest bardzo zdecydowana. Wynika to z faktu, iż stolica kraju, Warszawa, jest najczęściej siedzibą polskich oddziałów różnych globalnych i europejskich firm informatycznych (np. HP, IBM, Dell Computer, Oracle, Cisco

⁴ www.top200.computerworld.pl (dostęp 27.08.2012).

Systems)⁵. Znaczący jest jednak spadek w ciągu 5 lat udziałów tego województwa z 55,5% do 49,4% w liczbie tych firm. Taki spadek był największym wśród województw Polski. W większości z nich nastąpił w latach 2005–2010 wzrost liczby firm informatycznych. Najwięcej ich przybyło w województwach: zachodniopomorskim, podkarpackim i dolnośląskim.

Jednak w opinii autora to nie liczba podmiotów gospodarczych decyduje o sile danego regionu, lecz suma ich kapitałów własnych (w opinii niektórych ekonomistów może to być suma aktywów firm). Dobrym przykładem jest Grupa Kapitałowa Asseco Poland S.A. Dzięki tej firmie Podkarpacie – region położony w zacofanej i wymagającej pomocy infrastrukturalnej i kapitałowej Polsce Wschodniej – znalazł się tuż za pięcioma największymi, najlepiej rozwiniętymi województwami kraju: mazowieckim, małopolskim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim.

Dzięki tej firmie oraz jej podmiotom zależnym – w wyniku konsolidacji i mądrze prowadzonej polityce inwestycyjnej – nastąpił gwałtowny jej wzrost przy jednoczesnym założeniu władz spółki, że jej siedziba główna pozostanie w niewielkim mieście, jakim jest Rzeszów, a nie zostanie przeniesiona do Warszawy, Krakowa czy Gdańska, co było częstą praktyką w przeszłości.

Tabela 2. Lokalizacja największych firm informatycznych w Polsce w latach 2005–2010 (wg przychodów ze sprzedaży netto)

Województwo	2005		2010	
	liczba	%	liczba	%
Dolnośląskie	13	6,5	21	7,8
Kujawsko-Pomorskie	2	1,0	4	1,5
Lubelskie	4	2,0	1	0,4
Lubuskie	2	1,0	4	1,5
Łódzkie	4	2,0	9	3,4
Małopolskie	17	8,5	26	9,7
Mazowieckie	111	55,5	132	49,4
Opolskie	-	-	1	0,4
Podkarpackie	4	2,0	9	3,4
Podlaskie	3	1,5	2	0,8
Pomorskie	7	3,5	11	4,1
Śląskie	18	9,0	22	8,2
Świętokrzyskie	2	1,0	1	0,4
Warmińsko-Mazurskie	1	0,5	1	0,4
Wielkopolskie	10	5,0	16	6,0
Zachodniopomorskie	2	1,0	7	2,6
RAZEM	200	100,0	267	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.computerworld.pl (wg rankingów TOP 200).

⁵ A. Jadczyk, A. Maciejewski, *Rok pełen niepewności. TOP 200. Ranking firm informatycznych i telekomunikacyjnych 2009 – podsumowanie*, Computerworld Polska, Warszawa 2010, s. 2–3.

W rankingu największych firm Podkarpacia „Złota Setka” „Gazety Codziennej Nowiny” wśród 100 największych pod względem przychodów ze sprzedaży netto firm znalazły się tylko 4 firmy informatyczne⁶. Dwie z nich zajmują wysokie miejsca w rankingu. Oto krótkie wizytówki tych firm – dane z 2012 roku:

1. Asseco Poland S.A – Grupa Kapitałowa (miejsce 2.):
 - powstała w 1991 roku, zatrudnia 14 496 pracowników, siedziba – Rzeszów,
 - grupa kapitałowa to 5 holdingów spółek działających we wszystkich krajach Europy, oraz poprzez NASDAQ Global Market także w Izraelu, Japonii, USA i Kanadzie,
 - główny akcjonariat: m.in. AVIVA OFE (12,1%), osoba fizyczna – założyciel spółki (10,4%), PZU „Złota Jesień” OFE (6,5%),
 - główna działalność: oprogramowanie i usługi wdrożeniowe dla banków, firm ubezpieczeniowych, ZUS, administracji publicznej, wojska i NATO, organizacji i instytucji międzynarodowych i Unii Europejskiej,
 - przychody ze sprzedaży netto (2011 rok): 4960,0 mln zł.
2. Asseco South Eastern Europe S.A. – Grupa Kapitałowa (miejsce 15.):
 - powstała w 2007 roku, zatrudnia 1198 pracowników, siedziba – Rzeszów,
 - grupę kapitałową tworzą spółki-córki mające siedziby w 13 krajach Europy Południowo-Wschodniej (m.in. kraje byłej Jugosławii, Bułgaria, Rumunia i Turcja),
 - główny akcjonariat: m.in. Asseco Poland S.A. (51,1%), EBOiR (9,3%),
 - główna działalność: oprogramowanie i usługi wdrożeniowe dla banków, systemy płatności i bankowość mobilna oparta na rozwiązaniach Java,
 - przychody ze sprzedaży netto (2011 rok): 461,9 mln zł.
3. OPTeam S.A. – Grupa Kapitałowa (miejsce 70.):
 - powstała w 1988 roku, zatrudnia 181 pracowników, siedziba – Tajęcina k. Rzeszowa (SSE Euro Park Mielec),
 - grupę kapitałową tworzą dwa podmioty: spółka dominująca OPTeam S.A. oraz spółka-córka „Polskie e-Płatności” S.A.,
 - główny akcjonariat: 4 osoby fizyczne – założyciele spółki (po 18,8%), Supernova Fund (9,1%),
 - główna działalność: systemy informatyczne oparte o technologie kart elektronicznych, oprogramowanie dla terminali płatniczych, integracja rozwiązań informatycznych związanych z bezpieczeństwem danych,
 - przychody ze sprzedaży netto (2011 rok): 79,4 mln zł.
4. ZETO Rzeszów Sp. z o.o. – Grupa Kapitałowa (miejsce 93.):
 - powstała w 1966 roku, zatrudnia 130 pracowników, siedziba – Rzeszów,
 - główni udziałowcy: osoby fizyczne – założyciele spółki (udziały rozproszone poniżej 10%),

⁶ Ranking największych firm Podkarpacia „Złota Setka”, „Gazeta Codzienna Nowiny” z dnia 27 czerwca 2012 r., s. 4–8.

- grupę kapitałową tworzą trzy podmioty: spółka dominująca ZETO Rzeszów Sp. z o.o. oraz spółki zależne: Podkarpacki Ośrodek Szkoleniowo-Doradczy Sp. z o.o. i „Sanlux” Sp. z o.o. w Sanoku (obiekt hotelowo-konferencyjny),
- główna działalność: serwerownia – teleinformatyczne usługi outsourcingowe, zintegrowane usługi internetowe dla urzędów gmin (BIP), przedstawiciel PCCE „Sigillum” (podpis elektroniczny),
- przychody ze sprzedaży netto (2011 rok): 36,1 mln zł.

Wymienione wyżej firmy informatyczne mają polskie, podkarpackie korzenie. Kapitał założycielski tych spółek pochodził właściwie w całości od osób fizycznych i prawnych pochodzących z Podkarpacia. Byli to głównie specjaliści branży informatycznej, telekomunikacyjnej, inżynierowie – pracownicy naukowcy podkarpackich uczelni wyższych. W późniejszym czasie firmy te powiększały swój kapitał poprzez dodatkowe emisje akcji i udziałów oraz przejęcia i wykupywanie przedsiębiorstw z tej samej lub pokrewnej branży. Ostatecznym krokiem było, w większości z nich, wejście na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Assec Poland S.A. ponadto została zaliczona do indeksu giełdowego WIG-20.

Oprócz wymienionych czterech największych firm informatycznych na Podkarpaciu, na dalszych miejscach znajduje się kilka firm mniejszych, lecz rokujących w przyszłości szybki wzrost. Największymi z nich są:

- SOFT-System Sp. z o.o. z Rzeszowa – firma o kapitale polsko-amerykańskim, mająca swoje oddziały w USA (Floryda) i na Ukrainie (Lwów), specjalizująca się w przygotowywaniu i wdrażaniu kompleksowego oprogramowania dla szpitali i laboratoriów medycznych w Polsce i poza jej granicami. Firma zatrudnia 350 osób,
- DIGIT-AL Sp. z o.o. z Rzeszowa – firma oferująca usługi „integratora” różnych systemów informatycznych, występujących w przedsiębiorstwach oraz będąca regionalnym przedstawicielem handlowym firmy The SAGE Group Plc. z Wielkiej Brytanii, oferującej bardzo popularne oprogramowanie dla małych i dużych firm „Symfonia”.

ZAKOŃCZENIE

Województwo podkarpackie zmieniło swoje ekonomiczne oraz społeczne oblicze w ciągu ostatnich kilku lat. Proces zmiany cały czas postępuje i jest efektem wykorzystywania nie tylko funduszy unijnych w regionie, lecz także samoistnego postępu technologicznego i ogólnoświatowej „rewolucji cyfrowo-internetowej”. Dzięki stosunkowo taniej, dobrze wykształconej kadrze pracowników, wzrasta konkurencyjność gospodarcza Podkarpacia w stosunku do innych regionów Polski.

Komentując pytania i problemy sformułowane w niniejszym artykule można stwierdzić, że:

- sukces rozwoju firm informatycznych na Podkarpaciu związany jest z pozyskaniem młodej, bardzo dobrze wykształconej i, co najważniejsze, miejscowej kadry informatyków, co wynika z silnej motywacji w zdobywaniu wiedzy tych młodych ludzi, niejednokrotnie pochodzących z biednych rodzin, z małych miasteczek i wsi Podkarpacia,
- fakt powstania firm grup kapitałowych Asseco właśnie w Rzeszowie był częściowo związany z mądrym i przemyślanym pozyskaniem kapitału wypracowanego przez niektórych mieszkańców Podkarpacia w USA i Kanadzie,
- ważną rolę w rozwoju branży IT oraz tym samym społeczeństwa informacyjnego na Podkarpaciu odgrywają: bliskość dużego, międzynarodowego lotniska w Jasionce, przebiegająca w pobliżu (jeszcze w budowie) autostrada A-4 z Niemiec na wschód Europy oraz fakt bliskości rynków zbytu na Ukrainie i w Rosji.

Podsumowując należy dodać, że sukces Podkarpacia w rozwoju branży IT wynika w pewnej mierze także ze sprzyjającej atmosfery i nastawienia władz lokalnych promujących specjalizację regionu w przemyśle lotniczym oraz w takich innowacyjnych usługach, jakimi są usługi informatyczne.

W opinii autora artykułu Podkarpacie może w dalszej perspektywie mieć szansę na dokonanie „przeskoku cywilizacyjnego” podobnego do tego, jaki dokonała po II wojnie światowej na przestrzeni blisko 30 lat Bawaria – w owym czasie najbiedniejszy land Niemiec⁷. Był to od dawnych czasów zacofany, rolniczy region, który w wyniku konsekwentnej polityki władz lokalnych postawił najpierw na inwestycje komunikacyjne, a później na bezpłatną edukację na wszystkich poziomach nauczania oraz powszechny dostęp do nowoczesnych technologii, zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Podstawą tej polityki była tradycja ciężkiej pracy przynoszącej zawsze po określonym czasie spodziewane efekty ekonomiczne. Podkarpacie jest w podobnej sytuacji jak Bawaria na początku modernizacji. Czy wykorzysta swoją szansę?

LITERATURA

Chmaj A., Kaszuba K., *Firmy Rzeszowa na przełomie XX i XXI wieku* [w:] *Rzeszów dawny i współczesny*, red. K. Kaszuba, A. Szromnik, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania w Rzeszowie, Rzeszów 2005.

Jadczak A., Maciejewski A., *Rok pełen niepewności. TOP 200. Ranking firm informatycznych i telekomunikacyjnych 2009 – podsumowanie*, Computerworld Polska, Warszawa 2010.

⁷ Na podstawie wywiadu z Horstem Seehoferem, premierem Bawarii, opublikowanego na stronie internetowej www.polska.pl.

Ranking największych firm Podkarpacia „Złota Setka”, „Gazeta Codzienna Nowiny” z dnia 27 czerwca 2012 r.

Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2007–2011, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012.

www.computerworld.pl/news (dostęp 10.08.2012).

www.itstandard.pl/kategoria/69-TOP200 (dostęp 9.08.2012).

www.polska.pl – wywiad z Horstem Seehoferem, premierem Bawarii (dostęp 3.08.2012).

www.top200.computerworld.pl (dostęp 27.08.2012).

www.wsz.rzeszow.pl (dostęp 27.08.2012).

Streszczenie

W artykule autor przeprowadza analizę ekonomiczną największych firm informatycznych Podkarpacia (w tym spółki GPW „Asseco Poland S.A. Grupa Kapitałowa”). Stały się one – po akcesji Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku – potentatami gospodarki tego regionu kraju, wykorzystując okres koniunktury lat 2005–2007 do opanowania rynku usług informatycznych dla sektora bankowego w Polsce i Europie Wschodniej. Autor analizuje także wzrastającą rolę tych przedsiębiorstw z punktu widzenia edukacji informatycznej zarówno przedsiębiorców, jak i klientów – w czasie narastającego światowego kryzysu ekonomicznego.

Reasumując – można stwierdzić, że sukces rozwoju firm informatycznych na Podkarpaciu związany jest z pozyskaniem młodej, bardzo dobrze wykształconej i – co najważniejsze – miejscowej kadry informatyków. Natomiast ważną rolę w rozwoju branży IT, a tym samym społeczeństwa informacyjnego na Podkarpaciu – odgrywają: bliskość dużego, międzynarodowego lotniska w Jasionce, przebiegająca w pobliżu autostrada A-4 oraz fakt bliskości rynków zbytu na Ukrainie. Ważnym czynnikiem jest także pozytywne nastawienie władz lokalnych promujących specjalizację regionu w przemyśle lotniczym oraz w takich innowacyjnych usługach, jakimi są usługi informatyczne.

Increase in the significance of IT companies for the economy of Podkarpacie province

Summary

Author of this study is carrying out economical analysis of the largest computer companies in the Podkarpacie province in Poland (including „Asseco Poland S.A. Grupa Kapitałowa” – ranked on Warsaw Stock Exchange). After the accession of Poland to the European Union in 2004 – they became giants of the economy in this region of country. They used the period of the economic prosperity of years 2005–2007 to take control of the marketplace of IT services for the bank sector in Poland and East Europe. Author is analysing also an increasing role of these enterprises from a point of view of IT education of both entrepreneurs and customers – during the escalating world economic crisis.

To sum up – it is possible to state, that success of the development of IT companies in the Podkarpacie province is connected with recruiting young, very well educated and local staff of computer specialists. Important role in the development of IT industry and information society are playing: a closeness of the big, international airfield in Jasionka, closeness of markets in the Ukraine and positive setting of the local authority.